

NORGES BONDELAG

Oslo, 24. Februar 2014

Klima- og miljøminister Tine Sundtoft
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Uttak av rovdyr før beitesesongen 2014

Norges Bondelag, Norsk Sau og Geit og Norsk Bonde- og Småbrukarlag viser til at det til sommeren vil bli sluppet 1,9 mill sau og lam, 52 000 geiter, 240 000 storfe og 9 000 hester på utmarksbeite. Disse husdyrene vil høste fôrressurser i utmark tilsvarende det som produseres på en million dekar fulldyrka grasareal med en fôrverdi på over en milliard kroner. Fôrpotensialet i utmark er likevel minst det dobbelte av dette og produksjonsressursen er viktig for å nå målet om økt norsk matproduksjon. Beitebruk bidrar både til økologisk og økonomisk bærekraftig produksjon av mat. I tillegg er beitebruk viktig for pleie av kulturlandskapet og ivaretagelse av det biologiske mangfoldet.

Våre organisasjoner viser til Rovviltforliket av 17. juni 2011, som vektlegger ”en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsettingen”.

Rovviltforlikets kapittel 2.2.4 sier følgende, sitat:

”I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltnevnene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert.”

Ulv

Etter at Sverige over flere år har avlyst sin egen lisensjakt på ulv, har ulvebestanden økt til mellom 400 til 500 ulver. Ulven har stor vandringskapasitet, og unglulver som forlater sin flokk kan lett dukke opp i områder der det er lite rovdyr fra før og dermed gjøre svært stor skade. Erstatningsoppgjøret for sau drept av ulv på utmarksbeite viser en klar økning de tre siste årene fra 1472 sau erstattet i 2011 til 3443 sau erstattet i 2013. Da ulvejakta også denne vinteren er stanset i Sverige må vi forvente en innvandring av omlag 50 unglulver i løpet av våren og forsommeren.

Fra Agder har vi følgende historikk fra 2012: Ulv ble påvist i Valle kommune i slutten av april på snødekket mark i et prioritert beiteområde, 30 mil unna ulvesonen. Direktoratet avslo søknad om ekstraordinært uttak med følgende begrunnelse: ”*Observasjon av ulv i områder hvor det vil bli sluppet sau på beite om noen uker utgjør ikke et skadepotensial*”. Da sauene ble sluppet på beite begynte rovdyr tapene. Statens naturoppsyn påviste minst 2 ulver i Agder. Fylkesmannen gav etter 1. juni skadefelling på ulv i flere omganger. Kommunale fellingslag jaktet på ulvene for ca kr 250 000,- uten resultat. Om lag 2 mill ble utbetalt i erstatning for over 900 sau med ulv som skadevolder. Etter endt beitesesong gav rovdyrnemnda jaktlisens på 2 ulv. Et viktig spørsmål blir da:

Hvorfor sier rovviltmyndighetene nei til uttak av ulv før beitesesong for så å gi jaktlisenser på de samme ulvene om høsten, etter at de har drept sau hele sommeren?

Vi har tilsvarende eksempler fra Hedmark og Oppland i 2012 og 2013.

Den 13. juni 2013 sendte Norsk Sau og Geit, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag følgende spørsmål til de parlamentariske lederne på Stortinget:

”Er det i samsvar med deres forståelse av rovviltforliket pkt. 2.2.19, når det ikke tillates uttak av ulv i prioriterte beiteområder, før skade oppstår?”

Ut fra svarene mener flertallet at rovdyrforliket åpner for at det kan gis tillatelse til uttak av rovdyr i prioriterte beiteområder før skade oppstår, men det må gjøres en individuell vurdering i hvert enkelt tilfelle. Fra Høyre mottok vi 03.07 2013 følgende svar med underskrift av Erna Solberg:

”Vårt svar på dette spørsmålet er klart: Det er ikke i samsvar med vår forståelse av rovviltforliket når det ikke tillates uttak av ulv i prioriterte beiteområder før skade oppstår.

Jeg vil vise til at i Høyres stortingsvalgprogram for kommende stortingsperiode sier vi at Høyre vil «gjennomføre rovviltforlikets punkt om at det ikke skal være rovvilt som representerer skadepotensial i prioriterte beiteområder og kalvingsområder for tamrein.»”

Våre organisasjoner ber Klima- og miljøministeren om å gi klare signaler for at innvandringen av ulv fra Sverige følges nøye og at ekstraordinære uttak vil bli gjennomført for å forebygge mot tap av husdyr i prioriterte beiteområder. Uttak av ungunger må også gjennomføres før de viser tegn til revirmarkering og fast tilhold i prioriterte beiteområder.

Bjørn:

Direktoratet gav våren 2012 i oppdrag til Statens naturoppsyn å ta ut 7 bjørner i prioriterte beiteområder. Dette var alle hannbjørner som hadde tatt sau foregående år. Disse uttakene bidro til en markant reduksjon i rovdyr tapene i disse beiteområdene.

Til tross for flere søknader om nye ekstraordinære uttak av hannbjørner i prioriterte beiteområder våren 2013, ble ingen av disse fulgt opp med uttak i 2013.

Direktoratet gav sommeren 2013 jaktlisen på 18 bjørner i Norge. Av disse er kun 2 bjørner felt i Stor-Elvdal kommune.

Våre organisasjoner ber om at Klima- og miljøministeren gir i oppdrag til Miljødirektoratet å ta ut restkvoten på 16 bjørner foran årets beitesesong.

Jerv:

Det ble foran vinterens jervejakt gitt 145 jaktlisenser for jerv. Etter at lisensjaktperioden er over, 15. februar, er det kun felt 37 jerv. Direktør i Miljødirektoratet, Ellen Hambro, uttaler følgende på nettstedet Rovviltportalen, sitat:

”Når bestanden av jerv er nært bestandsmålet, er handlingsrommet for ytterligere uttak av jerv betydelig mindre enn tidligere år.”

Vi mener dette ikke gjenspeiler virkeligheten. Vinteren 2013 hadde svært dårlige sporingsforhold for dokumentasjon jerv. Sporingsforholdene var spesielt dårlige i Nord-Norge. Vi mener dette er en medvirkende årsak til at antallet dokumenterte ynglinger på landsbasis gikk ned fra 68 ynglinger i 2012 til 44 i 2013.

I region 8 (Troms og Finnmark) er antall dokumenterte ynglinger redusert fra 28 i 2012 (18 i Troms og 10 i Finnmark) til kun 11 i 2013 (11 i Troms og 0 i Finnmark). Vi mener uttaket av jerv vinteren 2013 ikke kan forklare en slik nedgang i jervebestanden.

Dersom det ikke blir iverksatt ekstraordinære uttak av jerv utover våren vil jervebestanden ligge vesentlig over bestandsmålet og sauene får et høyere rovdyr tap enn hva Stortinget har forutsatt. I henhold til rovdyrforlikets punkt 2.2.5, har Direktoratet myndighet til å fatte vedtak om hvordan og hvor ekstraordinære uttak skal igangsettes for så langt som mulig å få tatt ut resterende lisensfellingskvote.

Våre organisasjoner ber om at Klima- og miljøministeren gir i oppdrag til Miljødirektoratet å ta ut restkvoten slik at jervebestanden kommer ned på bestandsmålet før beitesesongen starter.

Vi vil til slutt minne om at vi blitt lovet et møte med politisk ledelse i Klima- og Miljødepartementet angående erstatningsoppjøret for rovdyr tap og forslag til ny erstatningsforskrift. Vi ønsker i dette møtet også å gå inn på uttak av rovdyr før årets beitesesong.

Med hilsen

Nils T. Bjørke
Norges Bondelag

Tone Våg
Norsk Sau og Geit

Merete Furuberg
Norsk Bonde og Småbrukarlag

Kopi:

- Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug, Postboks 8007 Dep. 0030 Oslo
- Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
- Stortingets næringskomite, Stortinget, 0026 Oslo
- Stortingets energi- og miljøkomite, Stortinget, 0026 Oslo
- Rovviltnemnda i region 1, c/o Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59, 4001 STAVANGER
- Rovviltnemnda i region 2, c/o Fylkesmannen i Buskerud, Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
- Rovviltnemnda i region 3, c/o Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks, 2626 LILLEHAMMER
- Rovviltnemnda i region 4, c/o Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
- Rovviltnemnda i region 5, c/o Fylkesmannen i Hedmark, Postboks 4034, 2306 HAMAR
- Rovviltnemnda i region 6, c/o Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600, 7734 STEINKJER
- Rovviltnemnda i region 7, c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 BODØ
- Rovviltnemnda i region 8, c/o Fylkesmannen i Troms, Postboks 6105, 9291 TROMSØ